



# BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA

KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ



E. Szajerka

Nr 8 (237)

R. VIII: 2010

Data odczytu: 24.2.2010

Data wydania: 24.2.2010

797 spotkanie

## Marek Szajerka

### Grudziądzkie pamiątki po 7. Pułku Pancernym we Włoszech

7. Pułk Pancerny jest bardzo mało znaną formacją na tle innych pułków 2 Korpusu gen. Andersa, walczącego we Włoszech w latach 1944-1945. Monografię pułku opracowali w 2002 Andrzej Suchcitz i Marek Wroński z Instytutu Tarnogórskiego. Publikacja ta wydana została we współpracy z Instytutem i Muzeum im. Gen. Sikorskiego w Londynie. Na tle tej monografii oraz hasła „7 Pułk Pancerny”, zamieszczonego w internetowej Wikipedii, okazało się, że pamiątki po kapralu Edmundzie Szajerka, służącym w tym pułku, posiadają dużą wartość źródłową. E. Szajerka służył w „7 Pancernym” od jego powstania w 1944 r. aż do rozwiązania w 1946 na etacie podoficera pocztowego. Wg listy uprawnionych do odznaki pułkowej jest 548 oficerów, podoficerów i szeregowych. Są to osoby, które w większości stanowiły obsadę kadrową pułku w ciągu jego 3 lat istnienia. Obsada etatowa pułku to 47 oficerów i 200 podoficerów i szeregowych.

Pułk posiadał charakter szkoleniowy dla innych pułków 2 Korpusu. W przeciwieństwie do pułków pancernych 4 i 6, 7 nie był jednostką bojową.

Jego zadaniem jako jednostki zapasowej dla brygady było szkolenie uzupełnień dla 2 Brygady Pancerniej, walczącej na froncie włoskim. Pułk stacjonował w Gubbio, miasteczku w środkowych Włoszech. Miasteczko to zasłynęło dzięki św. Franciszkowi z Asyżu, który w Gubbio rozmawiał z wilkiem. Gubbio ma też polski akcent w historii, gdyż tam przez 3 lata stacjonował polski pułk.

#### **Bilans szkoleniowy pułku**

Pomiędzy 15 maja 1944 a 31 maja 1945 na 234 kursach wyszkolono około 300 oficerów i około 4000 szeregowych. Oficjalnie, wg rozkazów pułk powstał 15 września 1944 r. Pierwszym dowódcą i organizatorem pułku był ppłk Stanisław Szostak a następnie mjr Leon Jankowski, awansowany do stopnia podpułkownika 1 stycznia 1946 r. Awans został ogłoszony kilka lat później.

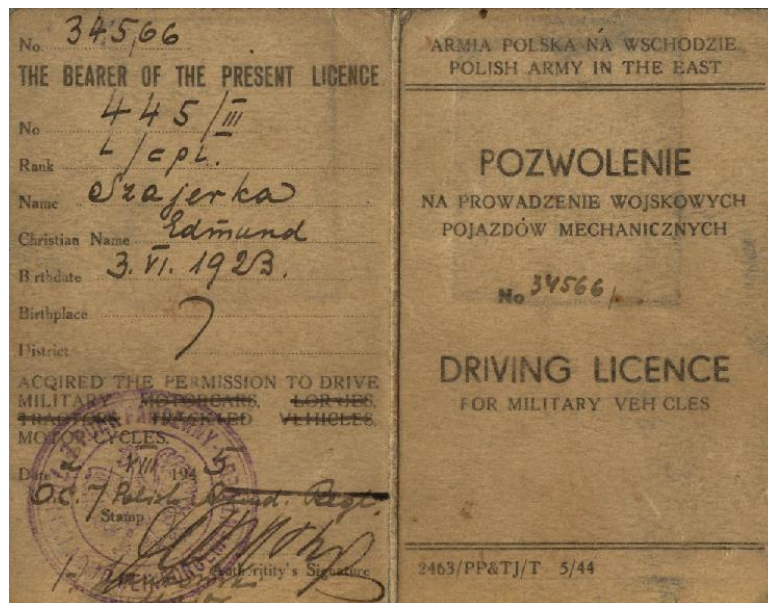
Po tej krótkiej charakterystyce pułku, można przejść do prezentacji zdjęć i dokumentów związanych z „7 Pancernym”.

Po rozmowach z współautorem, autorem monografii pułku dr. A. Suchcitzem oraz innymi osobami, zawodowo zajmującymi się historią Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie zaprezentowane zdjęcia i dokumenty poszerzają wiedzę o tym pułku. Są to zdjęcia, pokazujące normalne życie pułku a nie tylko zdjęcia odświętne z parad, czy promocji. Dużym zaskoczeniem dla historyków jest informacja o istnieniu w tym pułku sekcji motocyklowej. Informacji o niej nie ma w oficjalnych, zachowanych dokumentach, przechowywanych w Londynie. Zdjęcia, przechowywane w Grudziądzu są przypuszczalnie jedynym znanym dowodem na istnienie tej sekcji motocyklowej. Kadra pułku wyszła z własną inicjatywą

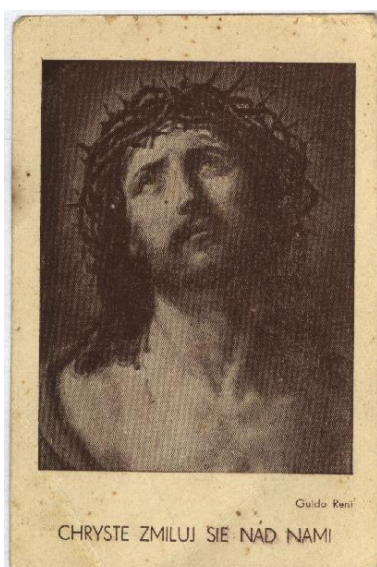
zbierania uszkodzonych w czasie walk motocykli, którymi nie byli zainteresowani ani Anglicy, ani Amerykanie.

W Gubbio zorganizowano warsztat motocyklowy, gdzie je naprawiano. W ten sposób powstała sekcja motocyklistów, wykorzystywana także w trakcie defilad, w tym w Gubbio i Loretto.

Bardzo ciekawe są również indywidualne dokumenty żołnierza. Na uwagę np. zasługuje prawo jazdy ze względu na napis: „Polska Armia na Wschodzie”. Jesteśmy przyzwyczajeni do używania nazwy stworzonej przez historyków „Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie”. Natomiast historyczna nazwa Armii gen. Andersa to „Polska Armia na Wschodzie”. Gen Anders aż do rozwiązania 2 Korpusu Polskiego akcentował ciągłość tej formacji od powstania w Związku Radzieckim w następstwie układu Sikorski-Majski z 1941 r. Widać to na blankietach prawa jazdy i legitymacji Odznaki Pamiątkowej 2 Korpusu.



Prawo jazdy z nazwą „Armia Polska na Wschodzie” i z pieczęcią 7 Pułku Pancernego. Obecnie zaczął się czas Wielkiego Postu. Warto, więc opublikować unikalny, w świetle opinii autorów monografii pułku obrazek dewocyjny z 1946 r.



W badaniach znaczenia historycznego nabierają także przedmioty użytkowe, jak służbowe zegarki. Kadra podoficerska pułku posiadała m.in. zegarki szwajcarskiej firmy Ancre. O wojskowym przeznaczeniu zegarka świadczy napis na kopercie „FOND ACIER INOXYDABLE. Tego typu zegarki Szwajcarzy dostarczali zarówno Anglikom, jak i Niemcom. Na temat tego pułku można przeczytać w internetowej Wikipedii pod hasłem „7 Pułk Pancerny (PSZ)”. Zamieszczone są tam też pokazane tu zdjęcia i dokumenty.

[http://pl.wikipedia.org/wiki/7\\_Pu%C5%82k\\_Pancerny\\_%28PSZ%29](http://pl.wikipedia.org/wiki/7_Pu%C5%82k_Pancerny_%28PSZ%29)

(L.B.S.)

*Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.*